

С Т А Н О В И Щ Е

От **професор д-р Дарина Пеева Зиновиева,**

член на научно жури,

по конкурс за доцент при Юридически факултет на СУ ”Св. Кл. Охридски”, в професионално направление: 3.6 Право /Конституционно право/.

1. Общи данни

Определена съм за член на научното жури със заповед № РД 38 - 90 от 30.01.2018 г. на Ректора на СУ ”Св.Кл.Охридски”.

В конкурса участва кандидатът- **д-р Мартин Кирилов Белов** с няколко монографични труда и множество други публикации. Представена е подробна авторска справка за научните приноси, в която авторът разпределя по конкретни въпроси анализа на приносите и посочва съответните произведения, в които намира такива.

В автобиографията на кандидата е отразена научно-изследователската, педагогическа и експертна активност, които са впечатляващи. Мартин Белов е постоянен гост-преподавател в Държавната академия на Саксония, ФРГ (2016 - досега). Бил е гост-преподавател по Сравнително конституционно право в Scuola Superiore Sant’Anna, Пиза, Италия; гост-преподавател по Сравнително конституционно право в университета LUISS “Guido Carli”, Рим, Италия; лектор по Европейско и Сравнително конституционно право на семинар, организиран от Европейския парламент, Люксембург; гост-преподавател по Сравнително конституционно право във Варшавския университет, Полша; гост-преподавател по Сравнително конституционно право в Университета

на Лодз, Полша; гост-изследовател в Института по федерализъм, Фрибур, Швейцария. гост-преподавател по Сравнително конституционно право в Лисабонския университет, Португалия.

Белов е бил експерт на Фондация за развитие на правосъдието; проектен изследовател в Центъра за академични изследвания, София, България (2013-2014). Мартин Белов е участвал и в множество конференции, част от които са международни. Владее четири чужди езика. От данните в автобиографията идва заключението, че кандидатът има изключително активна дейност в сферата на изследване и преподаване материята в конституционното право, с проявен и отстояван целенасочен интерес.

2. Анализ на научните трудове и приноси

В почти всички представени монографии авторът използва специфична методология на изследванията си, към която се придържа последователно и самият той в авторската справка счита, че е самостоятелен принос. Факт е, че в произведенията си, Белов подлага освен на юридически анализ въпросите, предмет на изследването, и допълнително на социо-правен и политологически тип анализ. Белов цели да открие не само правните, но и социологическите и политическите проблеми, които са във взаимовръзка с правните. Този стремеж заслужава положителна оценка .

Към приносите в методологията на изследванията, безспорно добавяме и засиленият сравнително-правен подход- така е в почти всички представени монографии- напр. Финансов конституционализъм. 2015; Институциите на изпълнителната власт в континенталноевропейския конституционализъм ,2013;

Гражданското участие в политическия процес.
конституционноправни основи , 2010.

В монографията „ Институциите на изпълнителната власт в континенталноевропейския конституционализъм „ 2013, авторът разглежда разделението на властите от друг ъгъл, различен от класическия конституционен модел. Така например само по отношение на една от формите- законодателната власт авторът разграничава няколко подвида нормотворческа власт и обосновава съответните критерии за обособяването им. В монографията авторът обстойно разглежда институциите на изпълнителната власт в немския конституционен модел, в австрийския , в нидерландския и белгийския. Съответно Белов обосновава изводите, свързани с особеностите на изпълнителните органи.

Разглеждайки тази власт, той се спира на историко-социалните фактори в конкретна държава, които влияят на спецификите на съответния модел.

В книгата „Финансов конституционализъм „ Мартин Белов изследва финансовата власт през призмата на конституционното право. Както сам казва на стр.13 от монографията, авторът прилага различни изследователски методи, но основният е конституционно-правният анализ. Изводите до които достига са, че нарастващата глобализация изисква създаването на „надтериториален” механизъм за контрол на финансовия пазар, В тази връзка авторът подробно разглежда интересните идеи за така нар. от него макрофеномени- финансов институционализъм, финансова конституция и финансова власт.Авторът прави опит да дефинира всеки от тях.Направен е сравнителен анализ помежду им и са посочени приликите и

различията . Обосновал е взаимовръзката между тях, като достига до изводи за нуждата от феномена финансов конституционализъм във времената на по-глобализирано управление на финансовите ресурси. В цялостност идеята, анализите, изводите са иновативни и имат приносно значение за доктрината.

В монографията „Българската конституционна идентичност” авторът разработва теория за конституционната идентичност, като обосновава тезите си на базата на спецификите на българската конституционна традиция. Той предлага дефиниция на понятието, обосновава неговото съдържание и определя функциите му. В труда авторът прави разграничаване между така нар. конституционна идентичност от други видове идентичност- политическа, национална, колективно-социална. Също е разграничена теорията за конституционната идентичност от сходни теоретични концепции като напр. за конституционния консенсус, конституционната култура и др. Освен цялостният приносен характер на теорията за конституционната идентичност, конкретни приноси моменти са например- анализът на съотношението между конституционната идентичност, върховенството на Конституцията и държавния суверенитет.

В монографията „Гражданско участие в политическия процес конституционно-правни основи „ Мартин Белов изследва особеностите на гражданското участие в управлението и изобщо в политическия живот на държавата, с оглед реализиране на конституционната демокрация. Още в увода авторът казва, че не претендира за изчерпателност при изследване на общите въпроси за конституционната демокрация, а се спира на определени теми, които имат практическо значение, според него. Така авторът изгражда теза

за минимума на съдържанието на конституционната демокрация, прави обосновано разграничение между отделни видове демокрация като пряка демокрация, представителна демокрация, партиципаторна демокрация, делиберативна демокрация. Той пояснява в монографията теоретично съдържанието на всеки вид и отделно дава практически примери. Анализите и изводите в книгата имат приносен характер за конституционната доктрина. Отделно интерес представлява авторския подход при написването на тази монография- авторът разпределя тематиката в нея като въпроси и съответно изяснява съдържанието на всеки въпрос чрез отговор. Оригиналният подход не го отдалечава от анализиране на проблема, от обосноваване на изводи и от предложения за оптимизация. Примери за това са анализът на отговорността за реда при провеждане на митинги и манифестации, анализът на казуистиката , свързана със забрана на тези прояви, анализът на правоимащите субекти да организират посочените прояви и пр.

Глава Пета на книгата съдържа конкретни казуси и относими въпроси, които могат да се ползват и в преподаването на материята.

Освен анализираниите горе монографии, авторът в други свои произведения допринася за конституционната доктрина с тезите си, свързани с нормативната идеология; с анализи относно наднационалния конституционализъм, с изследвания с историко-правен характер, като напр. въпросите за Търновската конституция в национален и в сравнително исторически аспект.

3. Обобщение и критични бележки

Общото впечатление от творчеството на Мартин Белов е за разнородност на изследователските интереси в конституционното и сравнително-конституционното право.

Обемът от произведения е впечатляващ и говори за траен и последователен научен интерес на Белов в сферата на конституционното право.

Следва да се подчертае и умението му за намиране на нестандартни теми, които са предизвикателство за науката. Оригиналният подход и умения за анализи и изводи от тях също следва да се оценят положително като изследователско новаторство.

Представените статии от Мартин Белов, се отличават с интересна аспектност и са актуални. Така например, освен теми, изцяло свързани с проблемите на конституционализма, авторът изследва въпроси за източниците на правото, за университетското образование по права на човека, за правния институт на съдебните заседатели, проблеми от ЕКПЧ, като обвързва интерпретацията им с конституцията. Такива статии са например „Бюджетът като исторически еволюиращ културологичен код за интеграция и инклузивност на политическите общности. в: Норма, 2014, № 11, „. Университетското образование в областта на правата на човека в България - състояние, проблеми и перспективи. сп. Правата на човека, № 4.

Критичните ми бележки се отнасят до стила и правния изказ на автора. На моменти стилът е тежък, с ползване на чуждици и изрази, които затрудняват читателя. Но тези бележки не омаловажават приносите и стойността на научните изследвания.

Всички теми, предмет на авторовите изследвания са актуални и с приносен за доктрината и практиката характер.

В заключение:

С оглед на изложеното, давам своята положителна оценка и препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на СУ"Св. Кл.Охридски" д-р Мартин Кирилов Белов да бъде избран на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6 Право (Конституционно право).

20. 03.2018г.

.....

Професор д-р Дарина Зиновиева